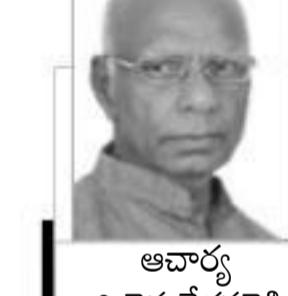

ప్రగతిశీల తీర్మాని

జి చెన్నకశవరెడ్డి
9492047027

జూన్ 28కి ముగుస్తున్నాయి కూడా. పివి పుట్టిన సంవత్సరంలోనే నాలుగు నెలలు ముందు పుట్టిన సంజీవయ్యకి అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం గానీ, కాంగ్రెస్ పార్టీ గానీ శత జయంతి వేదుకలు తలపెట్టుకపోవడం శోచనీయం. అంతటి మహా నాయకుల్ని విస్మరించడం జరిగిందా! సంజీవయ్య సంయుక్త మద్రాసు రాష్ట్రంలో రాజాజీవమంత్రివర్గంలోనూ, ప్రకాశం మంత్రివర్గంలోనూ, బెజవాడ గోపాలరెడ్డి మంత్రివర్గంలోనూ, నీలం సంజీవ రెడ్డి మంత్రివర్గంలోనూ మంత్రిగా పని చేశారు. కేంద్రంలో కూడా నెప్రూ, లాల్ బహదుర్ శాస్త్రి, ఇందీరా గాంధీ మంత్రివర్గాల్లో మంత్రిగా పని చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ద్వితీయ ముఖ్యమంత్రి. అద్వితీయ తొలి దళితముఖ్యమంత్రి. పిన్నవయసులోనే (38 సంవత్సరాలు) ముఖ్యమంత్రి అయిన మహా నాయకుడు. దామోదరం సంజీవయ్య కర్ణాలు జిల్లా కల్ఱారు మండలంలో పెద్దపాడు గ్రామంలో జన్మించారు. పెద్దపాడు గ్రామం కర్ణాలుకు ఐదు కిలోమీటర్ల దూరమే. ఆయన చాలా నిరుపేద కుటుంబంలో జన్మించారు. తలిదండ్రులు నుంకులమ్మ, మునయ్య. సంజీవయ్య పుట్టిన మూడేళ్ళకే తండ్రి మునయ్య మరణించారు. తలితో పాటు చిన్నపుడే మేనమామ ఊరు ప్యాలక్టర్టికి వెళ్లారు. మళ్ళీ మూడేళ్ళకు పెదపాడు వచ్చారు. తలి కూలి పని చేసింది. సంజీవయ్య ఒక భూస్వామి దగ్గర పసుల పిల్లవాడిగా పని చేశారు.

లను గమనించి ఊత్సోని స్వాల్లో చేర్పించారు. రెండు సంవత్సరాల తర్వాత కర్మాలులో అమెరికన్ బాష్టిస్ట్ మిషన్ స్వాల్లో ప్రాథమిక విద్యను చదివి మున్సిపల్ హైస్కూల్లో ఎన్సెన్సెవీర్స్ వరకు చదివారు. ఎన్సెన్ ఎలోసేలో జిల్లా కంతటికి ప్రథముడిగా వచ్చారు. స్కూల్ విద్యార్థి దశలో పుట్టపర్తి నారాయణా చార్యుల వారు ఆయనకు తెలుగు బోధించిన గురువు. కొన్నాళ్ళ రేషన్ పౌపులో గుమస్తా గాను, బళ్లారిలో కేంద్ర ప్రజా పనుల శాఖ తనిటీ అధికారి గాను పని చేశారు. ఆ తర్వాత 1946లో మద్రాసు పచ్చయపు స్కూలులో పార్ట్ ట్రైం గణిత ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేస్తూ లా కళాశాలలో చదువుకున్నారు. లా కళాశాలలో ప్రముఖ రచయిత రావిశాస్తి ఆయనకు సహాయి. మద్రాసులో లా అప్రెంటీస్ గా పని చేస్తున్న ప్పుడే ఆయనకు రాజకీయాల పదవిని కట్టబెట్టారు.

ఈ పేజీకి రచనలు పంపవలసిన మొదట
(వ్యాసాలు వెయ్యి పదాలకు మించి ఉండకూడదు)
editor@manatelangana.org

ప్రదివానుల నాగోబా జూతర

9440747614

యెనుగందుల శంకర్
9440747614

పురుషులు కేవలం ఏడుగురు మాత్రమే ఉండే వారు. మూల పురుషులు నాలుగు శాఖలుగా విడిపోయి ఈ నాలుగు శాఖలలోని మొదటి శాఖలో మదావి, మర్స్కోలా, కుడ్జేల్, పూరు, పెందూర్, వెడ్చు, మోస్తుం అనే ఏడుగురు సోదరులుండేవారు. ఈ ఏడుగురి వల్ల కాలానుగుణంగా అభివృద్ధి చెందిన గిరిజన సంతతికి పై ఏడుగురు అన్నదమ్ముల పేద్దే ఇంటి పేర్లుగా మారాయి. ఏడు ఇళ్ళ పేర్లు గల గిరిజనులకు ఆరాధ్య ద్వేవం ఆదిశేషుడు కావడం వల్ల అనాదిగా కేస్లా పూర్ గ్రామంలో వెలిసిన వారి కులదైవం నాగోబా పూజ ఇత్యాది కార్యక్రమాల నిర్వహణ బాధ్యత మోస్తునికి అప్పగించారు. కాగా పెద్దవాడన్న గౌరవంతో పుష్యమాస అమావాస్య రోజు జిరిగే పూజను మదావికి అప్పగించారు. అయితే కాలానుగుణంగా పూజా కార్యక్రమాలు నిర్వహించే మోస్తుం వంశం రెండుగా చీలిపోయింది. వాటిలో ఒకటి నాగ్యభిదే మోస్తుం, రెండవది భూయ్యాదే మోస్తుం. ఈ రెండు శాఖల వారి వృత్తుల ఆధారంగా 17 శాఖలుగా చీలిపోయారు. అయినా పూజలు నిర్వహించేది మాత్రం అనాదిగా వస్తున్న ఆచారం ప్రకారం మోస్తుం వంశస్థులకే డక్కింది.

తోరి ఉప్పుల నీవం సంజీవయ్

ముఖ్యమంత్రిగా చేసింది. ఆయన 11 జనవరి 1960 నుంచి మార్చి 12, 1962 వరకు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. ఆ తర్వాత సంజీవరెడ్డి మళ్ళీ రాష్ట్రానికి ముఖ్య మంత్రిగా వచ్చినప్పుడు సంజీవయ్యను కేంద్రంలో నెప్పులు రప్పించుకొని అభిల భారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవిని కట్టబెట్టారు.

1954లో సికింద్రాబాదులో ఉపోధ్యాయినిగా పని చేస్తున్న కృష్ణవేంమ్యును వివాహం చేసుకున్నారు. వారికి సంతానం కలగకపోతే సుజాత అనే అమ్మాయిని దత్తత తీసుకున్నారు. సంజీవయ్య తెలుగు, ఇంగ్లీషు భాషల్లో ఆ నర్థకంగా మాట్లాడగలిగే వక్త. ఆయన తెలుగు ఉప న్యాసం జాతీయాలు సామెతలు పద్యాలతో వినసాం పుగా ఉండేది. దక్కిణ భారత హిందీ ప్రచార సభ నిర్వహించే హిందీ పరీక్షలు కూడా పాన్ అయ్యారు. సంజీవ య్యకు నాటకాలు అన్నా, హరికథలు అన్నా చాలా ఇష్టం. కొన్ని నాటకాలలో నటించి ప్రేక్షకుల ప్రశంసలు పొందారు. శివాజీ, శశిరేణ్ణా పరిణయం నాటకాలు రాశారు. పద్యగయోపాభ్యాస నాటకాన్ని వచనంలో రాశారు. హరికథలు కూడా రాశారు. ఆంగ్ల భాషలో 'లే నలు పంపవలసిన మెయిల్ బుదాలకు మించి ఉండకూడదు)

anatelangana.org

బంజారాల ఆరాధ్య దైవం

రాజ. బంజారాల సంస్కృతిక ఆధ్యాత్మిక తత్త్వమైన జోడిస్తూ దేశమంత సంచరిస్తూ బంజారాలకు హితబోధ చేసిన మహా స్వతమైన వ్యక్తి 'సంత శ్రీ సేవాలాల్ మహారాజ్'. యావత్ భారత దేశం అంతా సంచరిస్తూ ఉప్పు అమ్మకుంటూ, అవు లను మేపుకుంటూ దేశమంతా భిన్నాభిస్నంగా ఉన్న బంజారా సమాజాన్ని సేవాలాల్ మహా రాజ్ ఏకం చేశారు. స్థిరానివాసం ఆవశ్యక తను తెలిపి, బంజారా జాతిని మూడున మృకాల నుండి హింసా, మద్యవాసం మొదలగు వ్యసనాలకు బానిసకాకుండా స్వచ్ఛమైన జీవనం కొనసాగించాలని బంజారాల గురువు 'సంత శ్రీ సేవాలాల్ మహారాజ్' హితోపదేశం చేశారు. ఈయన జయంతిని బంజారాలు ఒక పండుగలా జరుపుకుంటారు. బంజారాలకు దశ- దిశ చూపి, వారి ఆచార వ్యవహారాల గొప్పదనం, విశిష్టతలను తెలియజేయడా నికే సేవాలాల్ మహారాజ్ జన్మించారని చరిత్రకారులు చెబు తారు. బంజారా జాతి ఔన్నత్యాన్ని ప్రపంచానికి చాటేలా అహింసా సిద్ధాంతానికి పునాదులు వేశారు. సేవాలాల్ 1739 ఫిబ్రవరి 15వ తేదీన అనంతపూర్ జిల్లా గుత్తి మండలంలోని రాంజీ నాయక్ తండాలో జన్మించారు. తండి భీమ నాయక్ తల్లి ధర్మిణిబాయి. పెరిగి పెద్దవాడెన సేవాలాల్ అవు లను కాస్తూ అడవిలో దొరికే బంకమట్టితో రొట్టెలు చేసి తినే వారు. ఈ విచిత్ర ప్రవర్తన తలితండులకు తండాలోని ప్రజాపాంస వాపమని, మత్తు, ధూమవాసనం శాపం అని, ఎప్పుడు సత్యమే పలకాలని తన తెల్లటి గుర్రం తోళారాంపై తిరుగుతూ ప్రబోధించేవారు. ఆకలితో ఉన్నవాడికి అన్నం పెట్టాలిని, దాహంతో ఉన్నవాడికి మంచి నీళ్ళు తాగించాలని, దారితప్పిపోయి ఆగమవుతున్న వారికి మంచి మార్గం చూపించాలని, సహాయం కోరిన వారికి అండగా ఉండాలని, ఏడుస్తూ కూర్చుంటే ఉన్నతులు కాలేరని ఎన్నో జీవిత సత్యాలను తెలియచేశారు. అలాగే భవిష్యత్తులో జరగబోయే విషయాలు పోతులూరి వీరబ్రహ్మమ్ కాలజ్ఞానం లాగా జ్ఞంంలోనే మన మాటలు ఏ ఖండాంతరాల క్రిన చేరిపోతాయిని, నీళ్ళను సహితం డబ్బులతో కొనాల్చిన రోజు వస్తుందని, ఎడ్డు లేకుండానే బంధు నడుస్తాయిని నేడు మన అనుభవంలో ఉన్న సెలఫోన్, నీళ్ళ పరిస్థితిని, వాహనాలను గురించి ఆనాడే చెప్పారు. సేవాలాల్ మహిమలపైన అనేక కథనాలు కలవు.

దేశంలో బంజారాల జనాభా సుమారు పది కోట్లు. వీరి ఆరాధ్య దైవం అయిన సేవాలాల్ మహారాజ్ జీవితం బంజారాలకే కాక యావత్ సమాజానికి అదర్పాయం. కాబట్టి వీరి చరిత్రను పార్యపుస్తకాల్లో చేర్చాలి. దేశమంతా వీరి జయంతి ఫిబ్రవరి 15న సెలవు దినంగా ప్రకటించి ఘనంగా జయంతోత్సవాలు నిర్వహించాలి.

* భూక్య రాజారాం నాయక్
9949219961

9219961

జానపద క్వి

తీరుమలరావు

పూర్వాంగ మనఃజ
(సుశ్రీరంద్రి)

జానపద గిరిజన సంగీత వాద్యలు

నామజిక చరిత్ర నుంచి)

